

Sinema Gezgini

"Sinema bir şenliktir."

Instagram: @sinegegin Facebook: Sinema Gezgini
e-posta: sine_filolog@hotmail.com

SİNE-SÖZ

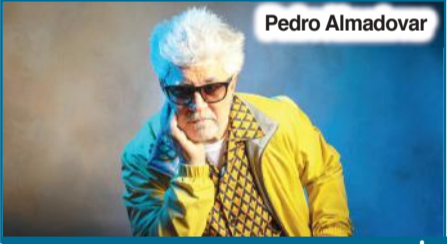
"Kötü eleştirilere alıştım. Acımasız oldukları zaman daha çok zevk alıyorum."
Bütün eleştirileri, özellikle de acımasız olanları hak eden çılgın yönetmen:
Gaspar Noe

YİTİRDİKLERİMİZ

Sinema bir büyük efsanesini daha yitirdi. Büyük yönetmen **Michelangelo Antonioni**'nin filmlerinde tüm dünyanın tanıdığı **Monica Vitti**, gerçek adıyla Maria Luisa Ceciarelli iki gün önce bu fani dünyadan göçüp gitti. **Macera** (L'avventura, 1960), **Gece** (La Notte, 1961), **Batan Güneş** (Leclisse, 1962), **Kızıl Çöl** (Deserto Rosso, 1964) gibi, sinefiller için her biri birer başyapıt olan bu muhteşem filmler yadigar kaldı. Bu kez de Monica Vitti hatırasına yeniden yeniden izlenecek filmler... Böylece büyük usta Antonioni'yi de anmış oluruz.

1970'lerden sonra daha hafif komedi filmlerinde ve dizilerde yer alan Vitti'nin kendine has bir tarzı, ulaşılmazlığı imleyen özel bir görünümü vardı. Büyüklü nesnelere evreni sinema için özel oyuncularından biriydi o. Doğrusu ya İtalyan Kültür Bakanı Franceschini onun ardından boşuna "Güle güle İtalyan sinemasının kraliçesi" dememiş. Monica Vitti'yi keşfetmek ve tatlı bir filmle anmak isterseniz Netflix kütüphanesinde yer alan **İtalyan Usulü Kıskançlık**'i (*Dramma Della Gelosia*, 1970) izleyebilirsiniz. **Ettore Scola**'nın bu nefis komedisinde **Marcello Mastroianni** ve **Giancarlo Giannini** de var üstelik. Ah be Vitti!

PEDRO ALMADOVAR GECEŞİ

Karaca Sinemasının şölen gibi gecelerine bir yenisi daha ekleniyor. Daha önce **Hayao Miyazaki** ve **Yorgos Lanthimos** gecelerine tanık olmuştuk. Şimdi de İspanyol sinemasının modern yapı taşlarını kuran, kendisine öyküden sinemacılara yol gösteren en özel isimlerden birinin filmlerini beyazperdede yeniden izleyebileceğiz. 5 Şubat Cumartesi gecesi 23.15'te başlayacak etkinlikte pazar sabahına kadar dört önemli Almadovar filmi var. Çekim yılına göre sıralanan yapımlar şöyle: **Sinir Krizinin Eşiğindeki Kadınlar** / *Mujeres al Borde de un Ataque de Nervios* (23.15), **Dönüş** / *Volver* (01.15), **Konusu Onunla** / *Hable Con Ella* (03.45) ve **İçinde Yaşadığım Deri** / *La Piel Que Habito* (06.00). Seanslar arasında 20 dakikalık aralar olacak.

Yönetmenin coşkulu, uçuk kaçık dünyasını yeniden izlemek ya da henüz izlememişseniz keşfetmek için bu harika etkinlik kaçırılmayın. Genelde salonlar bir iki hafta önceden dolmuş oluyor ama şansınızı deneyin derim. Karaca Sineması gişesinden ya da biletinial deneni uygulamadan -tabii kaldıysa - yer bulabilirsiniz.

KARACA'DA BU HAFTA

Karaca'da yine harika bir sinema haftası başlıyor. Haftanın iki sürprizi var: Biri **Fatih Akın**'ın başyapıtı **Duvara Karşı**, diğeri de **Kieslowski**'nin dünya sinemasına armağanı **Aşk Üzerine Kısa Bir Film**. Bu iki filmi yeniden sinemada izlemek bulunmaz nimet. İşte 04-10 Şubat haftası programı:
Kürtaj (*l'Événement*) / 14.30 - 18.45
Duvara Karşı (*Gegen die Wand*) / - 16.30
Sadece Aşklar Hayatta Kalır (*Only Lovers Left Alive*) / 12.15 - 20.30
Drive My Car / 14.30 - 20.00
Dünyanın En Kötü İnsanı (*Verdens Verste Menneske*) / 17.45
Kahraman (*Ghahreman*) / 12.15
Başka Bir Şans:
Belle / 6 Şubat Pazar - 12.15
Başka Çarşamba:
Aşk Üzerine Kısa Bir Film (*Krotki Film o Milosci*) / 9 Şubat Çarşamba - 20.30

DÖNÜP DÖNÜP AYNI MELODRAM NEDEN İZLİYORUZ?

SİNE-KRİTİK

BABAMIN KEMANI

Türkiye, 2022, 112 dk.

Y: Andaç Haznedaroğlu

O: Engin Altan Düzyatan (Mehmet), Belçim Bilgin (Suna), Gülizar Nisa Uray (Özlem), Selim Erdoğan (Ali Rıza), Ulrich Mertin (Kendisi).

Filmin notu: ★★

Bu toplumun yakasına yapışan bu melodram hastalığından acaba ne zaman, nasıl kurtulacağız? İyi niyetli örneklerde bile seyircinin hassas karnına dokunma, oradan devşirilen ve sağlıklı biçimde halledilememiş duyguların temel olarak tetiklenecek öyküler kurma çabası var. Bu aslında bir yerden sonra gerçekten rahatsız edici bir izleme deneyimi veriyor. Duygulara seslenen filmler elbette olmalı, insan sonuçta duygusal yönleriyle yaşamı kavramaya çalışan bir varlık. Kendi ruhunun derinlerine duygular üzerinden yolculuk eyleyen ve genelde bu noktada zaafılarına yenilen... Fakat duygular üzerinden kurulan hikâyelerde, filme yatırılan parayı kaybetmemek için, tutmuş reçetelere yaslanmak da kolaylık olmuyor mu? Çoğu zaman da izleyiciyi, duygularını sömüren, onu kullanan bir nesneye indirgiyor bu durum.

HEP AYNI REÇETE

Babamın Kemani bu tip 'formül' filmlere bizim sinemamızdan yeni bir örnek. Bu film de bir kez daha kanıtıyor ki galiba bu tür filmler bitmeyecek. Herhalde böyle anlatılara hâlâ gereksinim duyan duyurulmamış sevgi açlığını yüzünden... İşin ilginç yanı, insan ilişkilerinin de değiştiği, güncellendiği, kendine yeni yollar aradığı ve özellikle modern kent yaşamından çokça etkilendiği bir dünyada yaşıyoruz ama öykülerimiz pek de değişmiyor. Kırk yıl önceki seyircinin izlediği filmlerin yeni versiyonları değil mi bunlar? Oysa Yeşilçam'dan alışık olduğumuz öykü şemalarının böylesine acayip ve modern dünyada yeni bir kavrayışa dönüşmesi, en azından tür içinde kırılmalar yaşanması gerek. Fakat olmuyor işte. Hem televizyonda hem de sinemada hâlâ melodram yükü ağır filmler izliyoruz. Ve hepisi de dönüp dolaşıp merkeze aynı 'çıkış noktası' koyuyor: Aile.

BİR AİLE MESELESİ

Bu, kuşkusuz oldukça geniş bir perspektiften sosyolojik kavramlarla değerlendirilmesi gereken bir konu. Fakat aile olgusunu başlarda teorik olarak, iki binli yıllarla birlikte de somut düzlemde parçaladığı aşikâr. Dahası geçmişten beri 'aile' içinde yaşanan her şeyin 'iyi' ve 'doğru' olmadığını da nicedir Müge Anlı benzeri programlarda görüp çoğu kez de

dehşet içinde izliyoruz. İnsanın insana ettiği kötülükler absürt biçimde önümüzde yaşanırken ajitasyona kayan aile hikâyeleri izleyerek bu rahatsız edici gerçeklikten kaçıp en azından sembolik düzeyde aile kurumunun huzurla tesis edildiği öykülere sığınıyoruz. Ticari sinema bu açıdan -bilerek ya da istemsizce - çift yönlü hareket ediyor: Bu kalıp filmler yoluyla seyirciyi tekensiz gerçekliğin oluşturduğu sorgulama dalgasından uzak tutarak ehlileştirerek ve insanların aile başta olmak üzere ruhsal dünyalarında oluşan yaraları tatlı tatlı kaşıyarak geniş izleyici kitlelerinden ekonomik olarak nemalanmak. Gerçek hayatta çözülemeyen aile sorunlarını bir tür *katharsis* etkisiyle filmlerde çözüp rahatlayan insanlarla dolu bir memleket, bu tip filmlerin sürekli üretilmesini ve her zaman para kazandırmasını sağlamaya yeter elbet.

AYRILAN İKİ KARDEŞ

Babamın Kemani, bu tabloda görece daha vasat bir yerde duruyor aslında. Sonuçta sinemalarda gösterime girmediği için para kaybı endişesi yok. Bu açıdan daha rahat olması, ele aldığı öyküyü gerçekçi biçimde zenginleştirmesi beklenir. Fakat çokken ayrılan kardeşler klışesini klasik müzik ögesiyle biraz modernize etmekten başka fikri yok. Muhtemelen bunu yenilikçi bir unsur gibi düşünmüş bile olabilirler. Filmde kenar mahallede keman çalan iki kardeş var. Üvey baba dayalıdan kaçmak için can atıyorlar. Fakat paraları iki bilete almaya yetmiyor. Büyük kardeş kendini feda ederek küçükü gemiyle İtalya'ya gönderiyor. Küçük ise abisinin kendisini terk ettiği sanıyor.

SİNE-HABER

'YENİDEN SİNEMATEK FİMLERİ

İzmir'in sinemayla ilgili önemli etkinliklerinden biri olan *Yeniden Sinematek*, yeni programlarla sürüyor. Yazları açık hava seyirlerinin yanı sıra İzmir Sanat'ın kapalı salonunda gerçekleştirilen kış gösterimleri de oldukça öznenli. Sinematek kültürünü bir nebze de olsa yaşatabilen etkinlik, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanıyor. Filmler her pazar 19.00'da ücretsiz olarak sunuluyor.

Şubat ayında eskilerden günümüze oldukça iyi bir seçki var: 6 Şubat'ta gösterilecek ilk film, Alman sine-

masının bir dönem şahikalarından **Georg W. Pabst**'in dünyaca ünlü filmi **Pandora'nın Kutusu** (Die Büchse der Pandora, 1929) Amerikan sinemasına damga vuran kara film türüne ilham veren yapımlardan. 20'lerin dünyasını keşfetmek ve bu sessiz filmin harika sinematografisinde kaybolmak çok keyifli olacak.

İkinci filmimiz 13 Şubat'ta gösterilecek müthiş bir Shakespeare uyarlaması. Hem de **Orson Welles** imzalı. Eşine az rastlanır **Macbeth** (1948). Üstelik Welles filmde **Macbeth**'i bizzat oynuyor.

Siyah-beyaz görüntülerin gücüne, bir yapıtın sinemaya aktarılırken kazandığı ruha bu filmle tanıklık edin. Hazır **Joel Coen** **Macbeth** trajedisini ele alan yeni filmiyle gündemdeki modern klışeyle yeniden izlemek ufuk açıcı olacak. 20 Şubat'ta gösterilecek üçüncü film, kendine has mizahı ve entelektüel bakışıyla insanın varoluşunu yorumlayan deli dolu, ele avuca sığmaz sinemacı **Terry Gilliam**'ın bilimkurgu başyapıtı

Brazil (1985). Uzak bir gelecekte bir devlet memuru üzerinden günümüz toplumunun totaliter yapısını ince ince eleştiren müthiş bir seyir deneyimi. Distopik filmler arasında kuşkusuz günümüz sinemasını etkileyenlerin başında geliyor.

Dördüncü ve son film iki büyük oyuncu **Charlotte Rampling** ve **Tom Courtenay**'ı bir araya getiren **45 Yıl** (45 Years, 2015). Evliliklerinin 45. yılını kutlayan bir çiftin kutlama planları, erkeğin ilk aşkının ölüm haberini almasıyla sarsılıyor. Film bir ilişkinin geç anamotisini gözler önüne seren, incelikli oyuncularla karakterlerin yapısökümünü sunan güçlü bir anlatıya sahip. Bu nefis seçkiyi kaçırmayın derim.

GÖSTERİME YENİ GİRENLER

AREKALAR

(Y: Doruk Tüzel)

Bu haftaki yerli korkumuz, artık uç harfillerden bıkığımız anlamış olacak ki 'arekalar' adlı başka bir varlık grubundan medet umuyor. Bunlar da görünmez, acayip ve çok korkunçlar! Kimi üniversiteli gençler de konuyu araştırmaya geliyor. Coğrafyamızda çekilen türdeşlerine nazaran daha az rezil görünüm yapımı, belli bir atmosfer yakalamış gibi fakat derinliksizlik, amatörlik, ucuzluk yakamızı bırakmıyor. (88 dk.)

KABUS SOKAĞI

(Nightmare Alley, Y: Guillermo del Toro)

Fantastik gerilimlerin usta yönetmeni Del Toro, **Shape of Water**'a benzer bir filmle geliyor. Bu kez oscarlı filmdeki romantizm, yerini sağlam bir gerilime bırakmış. Kasaba kasaba dolaşan bir karnavalda görünüşü sebebiyle canavara benzetilen bir varlığın hikmetini çözmeye çalışıyorlar. Müthiş bir oyuncu kadrosu ve enfes bir görüntü yönetimi var. Sırf bu sebeple bile izlenebilir, Hollywood yapımlarının kalburüstü örneklerinden biri. (151 dk.)

AFACANLAR: İŞ BAŞA DÜŞTÜ

(Y: Enes Ateş)

Evde Tek Başına'nın AVM versiyonu olan yapım, iki yıl gecikmeyle gösterime giriyor. Çocuklukta ergenlik arasında daki oyuncuları da büyümüş tabii hâliyle. Birtakım komik hırsızlar babasının güvenlik görevlisi olarak çalıştığı AVM'den değerli bir heykel çalmak istiyor, bizim oğlan ve arkadaşları da buna mani oluyor. Teknik olarak Hollywood'a öyküden belli bir seviye yakalanmış ama komedisi için aynı şeyi söyleyemeyeceğim. (86 dk.)

MOONEALL

(Y: Ronald Emmerich)

Felaket ve bilimkurgu filmlerinin geldiği Emmerich bizim, bir kez daha bu iki temayı birleştiren ve işte sonuç: Yörüngesinden çıkıp dünyaya yaklaşan bir Ay ve ne yapacağını sapıtan insanlar... Bolca patlama, görkemli yok oluş görüntüleri ve bunlardan ucu ucuna kaçan kahramanlar... Bir de hazırları alamayıp öyküye gizem sosu eklemişler. Ay'la ilgili bizlerden saklanan gerçekler varmış. Kadro iyi ama film vasat. (120 dk.)

DİLBERAY

(Y: Ketche "Hakan Kırkavac")

Bir süredir söyle ağzı tadıyla ağlatan Türk işi biyografi izlemişti. İşte şans yüzümüze güldü. Zorlu hayatıyla erkek düzünden kendine yer bulmaya, daha doğrusu var olmaya çalışan Dilberay'ın öyküsü bir yandan kadın hareketine ekleniyor: bir yandan melodram geleneğine yaslanıyor. **Büşra Pekin**'in oyunculuğu merak konusu. Teknik olarak yetkin görünen film, senaryoda dürüst ve tutarlı davrandı mı, izleyip göreceğiz. (120 dk.)

KÜRTAJ

(l'Événement, Y: Audrey Diwan)

Kürtajın yasa dışı olduğu 1963 yılında Fransa'da hamile olduğunu öğrenen Anne'in hayatı alt üst oluyor. Hem haftanın hem de yılın en kayda değer filmlerinden biri olan yapım, konuya yalın ve güçlü biçimde bakarak Avrupa'nın bu konudaki ikizlülü tarihine yüzleştiriyor. Film Annie Ernaux'un aynı adlı romanından uyarlanmıştır. Politik alt metni ve güçlü yapısı kadın hareketinin önemli filmlerinden biri olmasını sağlayabilir. Mutlaka Karaca'da izleyin. (100 dk.)

DOWN SENDROMLU GENÇLER İÇİN FİLM ATÖLYESİ
Bornova Belediyesi Dijital Film Ofisi, 2010 yılından bu yana geleceğin sinemacılarına yol göstermek, sinema sevgisini kazandırmak ve bu alandaki bilgi birikimine katkıda bulunmak amacıyla çalışmalar yürütüyor. Bu değerli girişimin alanında fark yaratacak yeni projesi İzmir Down Sendromu Derneği iş birliği ile down sendromlu gençler için düzenlenen kısa film işliği.

Katılımcı gençlerin hem kamera arkasında hem de öndünde yer alacağı atölye çalışmalarında stop-motion tekniği eğitimi ve uygulaması üzerinde durulacak. Program 12 hafta sürecek. Katılımcıların "hayallerine ve hayatlarına odaklanarak" senaryosunu yazıp çekecekleri filmler 21 Mart Down Sendromu Farkındalık Gününde gösterilecek.

Belediyelerin sanatın her alanında topluluk buluştuğu böyle sosyal sorumluluk projeleri üretmesi zor zamanlardan geçen ülkemiz adına önemli girişimler. Dileriz etkinliğin sürdürülebilir yapıya kavuşur ve zenginleşir.